

اندیشه ۶

آرشیو پنج شنبه ۲۸ فروردین ۱۳۹۹، شماره ۴۶۲۳

-- انتخاب شماره‌های اخیر --

آخرین شماره آرشیو

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: الیاس حضرتی

تلفن روزنامه: ۰۲۱-۶۶۱۲۴۰۲۵

سایر عناوین این صفحه: پربازدیدهای این شماره

- [فرازاز دانشگاه](#)
- [دوگانه دانشگاهیان: روشنفکران](#)
- [نیاید دانشگاه را تخفیف داد](#)

روزنامه‌های عضو

گفتار

دانشگاه ما نهاد تولید علم نیست

دکتر حسین مصباحیان (پژوهشگر و استاد فلسفه)

در بحث از آکادمیای موازی، بحث می‌شود که در این موسسات قرار است دانش عمومی تدریس شود در برابر دانش علمی و تخصصی که در دانشگاه‌ها و آکادمیای رسمی تدریس می‌شود. معلوم نیست که در این موسسات دانش عمومی تولید شده باشد، یعنی وقتی درسگفتارهای مختلف موسسات مختلف را می‌بینید، معمولا در بیشتر مواقع شرح متنی از یک فیلسوف یا اندیشمند است و رویکردها و مواجهات همان است که در دانشگاه هست، یعنی یک آلترناتیوی در مقابل دانشگاه نمی‌بینیم، یعنی این موسسات، یک دانشگاه کوچکی در جای دیگر غیر از دانشگاه است و تفاوت معناداری میان آنها با دانشگاه‌ها نمی‌بینیم. به نظر من اگر قرار است آلترناتیوسازی مطرح باشد، از طریق مفهوم «تعلیم و تربیت غیررسمی» (informal education) گرامشی ممکن می‌شود، یعنی دانشی که توسط روشنفکران، گروه‌های اجتماعی و احزاب سیاسی در قالب‌هایی چون کتاب‌ها، مطبوعات، انجمن‌های علمی و سری تولید می‌شود. نکته دیگر اینکه در ایران دانشگاه هیچ وقت نهاد تولید نبوده است. دانشگاهی که پهلوی اول در ۱۳۱۳ تاسیس می‌کند، قرار است به دولت-ملت خدمت کند. مساله دیگر بحث جهانی راجع به دانشگاه است. در سال ۲۰۱۰ در دانشگاه یورک کنفرانسی بین‌المللی با این موضوع برگزار می‌شود که دانشگاه در جهان در مرحله زوال و اضمحلال کامل است. این ربطی به دانشگاه ایرانی ندارد، یعنی دانشگاه در مرحله پساقصدگرایی و فردگرایانه مدرن به سر می‌برد و تبدیل به موسسه یا نهادی شده که دنبال مشتری است، نه محل تولید حقیقت و معرفت است و نه محلی برای پیگیری و پیشبرد تحولات اجتماعی و سیاسی است. این نگرش می‌گوید دانشگاه در جهان همیشه به قدرت حاکم عمل می‌کرده و هیچ وقت نقشی در ایجاد تحولات اجتماعی نداشته است، بنابراین بحث نقد و ارزیابی عملکرد دانشگاه ایرانی باید در پیوند با دانشگاه جهانی صورت بگیرد. بحث دیگر استقبال از درسگفتارهای این موسسات خصوصی است. اگر برخی از این موسسات می‌توانستند در طرح مسائل اصلی و بین‌المللی زمانه ما داشته باشند، موج زیادی ایجاد می‌کرد، بنابراین باید به آسیب‌شناسی جدی دانشگاه پرداخت. خود دانشگاهیان بیشتر از همه صلاحیت نقد دانشگاه را دارند، زیرا آنها بهتر از هر کسی می‌دانند که در دانشگاه چه خبر است، یعنی دانشگاه به صورت ریشه‌ای نقد می‌شد و یک فضای آلترناتیو در درون دانشگاه پدید می‌آمد، بنابراین اگر قرار است برای دانشگاه آلترناتیوی یافت، این بدیل را نمی‌توان در موسسات یا حتی در مطبوعات و جاهای دیگر یافت. دانشگاه را باید در برابر خودش قرار داد. نقد ریشه‌ای و رادیکال دانشگاه منجر به این می‌شود که تمام ارکان دانشگاه از مدیریت تا دانشجویان به حرف واداشته شوند. دانشگاه در برابر دانشگاه، چیزی است که دریدا آن را دانشگاه در راه یا دانشگاه در حال آمدن (university to come) می‌خواند. دانشگاه در راه یعنی من تعهد می‌دهم و کمک می‌کنم که این دانشگاه بیاید.

نوشته‌های دیگری از «دکتر حسین مصباحیان»

نگریستن به خود از منظر دیگری / «برآمد» سمپوزیوم‌های طرح

افکنی نوشربیتی و خویشتن

روزنامه اعتماد، سه‌شنبه ۱۰ تیر ۱۳۹۹

دکتر حسین مصباحیان

ارج شناسی یک وارث

[اصلاح انقلابی و ابداع خویشتن](#) / نوشریعتی چیست؟

روزنامه اعتماد، دوشنبه ۱ بهمن ۱۳۹۷

[شایگان رست می گفت امامه](#) / «امکان نقد فلسفی» افکار شایگان

روزنامه ایران، شنبه ۱۸ فروردین ۱۳۹۷

[نوشریعتی تدقیق شریعتی](#)

روزنامه اعتماد، چهارشنبه ۲۳ اسفند ۱۳۹۶

[عناوین بیشتر...](#)

تمامی خدمات پایگاه magiran.com، حسب مورد دارای مجوزهای لازم از مراجع مربوطه می‌باشند و فعالیت‌های این سایت تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است

